(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου V της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ 2005/304/ΚΕΠΠΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Απριλίου 2005

σχετικά με την πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων στην Αφρική και με την κατάργηση της κοινής θέσης 2004/85/ΚΕΠΠΑ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 15,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η ευθύνη για την πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων στην αφρικανική ήπειρο βαρύνει πρωτίστως τους ίδιους τους αφρικανούς.

(2) Το διεθνές δίκαιο καθορίζει το πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται χάριν της πρόληψης, της διαχείρισης και της επίλυσης των συγκρούσεων στην Αφρική.

(3) Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών έχει την πρωταρχική αρμοδιότητα για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

(4) Κατά την προετοιμασία των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, η υπεράσπιση των θέσεων και των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζεται πλήρως με την εφαρμογή του άρθρου 19 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(5) Στις 26 Ιανουαρίου 2004, το Συμβούλιο υιοθέτησε την κοινή θέση 2004/85/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με την πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων στην Αφρική [1].

(6) Στις 22 Νοεμβρίου 2004, το Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης υποστήριξης ΕΠΑΑ για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Αφρική και τα συμπεράσματα για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Αφρική, ενώ, στις 13 Δεκεμβρίου 2004, το Συμβούλιο ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεση του εν λόγω σχεδίου δράσης. Στη συνάρτηση αυτή, το Συμβούλιο τόνισε το συμπληρωματικό χαρακτήρα των δράσεων που αναπτύσσονται στα πλαίσια της ΚΕΠΠΑ (και μέσω της υποστήριξης ΕΠΑΑ), του Ειρηνευτικού Μέσου για την Αφρική, των κοινοτικών μέσων και των διμερών δράσεων των κρατών μελών.

(7) Η προώθηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας στην αφρικανική ήπειρο είναι ένας από τους στόχους της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ), η δε ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων μεταξύ κρατών μελών είναι μία από τις αρχές που καθιερώνονται με την ιδρυτική πράξη της εν λόγω ένωσης. Η πρόληψη, η διαχείριση και η επίλυση των συγκρούσεων έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου με τον Οργανισμό Αφρικανικής Ενότητας (ΟΑΕ) και με τον διάδοχό του οργανισμό, την ΑΕ, περιλαμβάνονται δε στη διακήρυξη και στο πρόγραμμα δράσης του Καΐρου. Η ΑΕ και οι αφρικανικές υποπεριφερειακές οργανώσεις αποτελούν τους κύριους παράγοντες για την πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων στην Αφρική.

(8) Η αποτελεσματική πρόληψη των συγκρούσεων απαιτεί στρατηγικές που αποσκοπούν στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για ένα σταθερό και περισσότερο προβλέψιμο διεθνές περιβάλλον, καθώς και συνολικά και ισορροπημένα προγράμματα ενίσχυσης και αναπτυξιακής βοήθειας με στόχο τη μείωση των πιέσεων που πυροδοτούν βίαιες συγκρούσεις. Η μεγάλη σημασία των οικονομικών παραγόντων στις συγκρούσεις στην Αφρική, καθώς και το δυναμικό των διπλωματικών και οικονομικών μέτρων για την πρόληψη και επίλυση των βίαιων συγκρούσεων πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη.

(9) Η πρόληψη των συγκρούσεων συνδέεται με τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση, και ως εκ τούτου η αναπτυξιακή συνεργασία διαδραματίζει στρατηγικό ρόλο στην ενίσχυση των δυνατοτήτων ειρηνικής διαχείρισης των συγκρούσεων.

(10) Ο συσχετισμός μεταξύ του HIV/AIDS και των συγκρούσεων πρέπει να εξεταστεί σε όλες τις πολιτικές που αφορούν την ειρήνη και την ασφάλεια. Σε όλες τις φάσεις των συγκρούσεων, από την πρόληψη έως την ανασυγκρότηση, η αστάθεια γεννά τις προϋποθέσεις για επιτάχυνση της εξάπλωσης της πανδημίας. Η ίδια η εξάπλωση του HIV/AIDS έχει σοβαρές κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

(11) Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της συνήψαν συμφωνία εταιρικής σχέσης με τα κράτη ΑΚΕ στο Κοτονού την 23η Ιουνίου 2000.

[1] ΕΕ L 21 της 28.1.2004, σ. 25.

(12) Στις 30 Νοεμβρίου 2000 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ένα ψήφισμα σχετικό με τη συμμετοχή των γυναικών στην ειρηνική διευθέτηση των συγκρούσεων και, στις 21 Μαρτίου 2002, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση Ίσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ-ΕΕ υιοθέτησε άλλο ψήφισμα σχετικό με θέματα ισότητας των φύλων.

(13) Στις 8 Δεκεμβρίου 2003 το Συμβούλιο υιοθέτησε τις κατευθυντήριες γραμμές για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις,

ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η ΕΕ συμβάλλει στην πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των βίαιων συγκρούσεων στην Αφρική, ενισχύοντας τις δυνατότητες και τα μέσα δράσης της Αφρικής στον εν λόγω τομέα, ιδίως μέσω του ενισχυμένου διαλόγου και της υποστήριξης της ΑΕ και υποπεριφερειακών οργανώσεων και πρωτοβουλιών, καθώς και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Προς τούτο, η ΕΕ θα προωθήσει περαιτέρω το συντονισμό μεταξύ των πολλών συντελεστών που ενδεχομένως εμπλέκονται, μεταξύ άλλων και το στενότερο συντονισμό των μέτρων που λαμβάνονται από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, κυρίως στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης υποστήριξης ΕΠΑΑ για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Αφρική και των κατευθυντήριων γραμμών για την εκτέλεσή του.

2. Ειδικότερα, η ΕΕ εκτελεί το σχέδιο δράσης υποστήριξης ΕΠΑΑ για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Αφρική, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο. Ο συντονισμός των συνεισφορών των κρατών μελών της ΕΕ και της Κοινότητας θα βελτιωθεί και θα διερευνηθούν οι δυνατότητες να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός διαχείρισης προκειμένου να διευκολυνθεί η συγκέντρωση των εθελοντικών συνεισφορών από τα κράτη μέλη.

3. Η ΕΕ, ενισχύοντας την ικανότητά της στον τομέα της διαχείρισης των κρίσεων και της πρόληψης των συγκρούσεων, πρέπει να βελτιώσει τη στενή της συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ), και τις συναφείς περιφερειακές και υποπεριφερειακές οργανώσεις προκειμένου να επιτύχει τον ανωτέρω στόχο. Η συνεργασία με τα ΗΕ στον τομέα της διαχείρισης των κρίσεων θα προωθηθεί σύμφωνα με την κοινή δήλωση της 24ης Σεπτεμβρίου 2003 τη σχετική με τη συνεργασία ΟΗΕ-ΕΕ κατά τη διαχείριση των κρίσεων, και ως μέρος της υλοποίησής της. Η ΕΕ, ανεξαρτήτως της δεσμεύσεώς της υπέρ της ίδιας αφρικανικής ευθύνης, παραμένει πρόθυμη να συμμετάσχει με το δικό της δυναμικό, όποτε χρειάζεται, στη διαχείριση κρίσεων στην Αφρική.

4. Η ΕΕ αναπτύσσει μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες πρόληψης των συγκρούσεων και οικοδόμησης της ειρήνης, αναγνωρίζοντας ότι η πρόοδος στους τομείς αυτούς αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου και τα αφρικανικά κράτη να μπορέσουν να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ικανότητες ουσιαστικής αντιμετώπισης της τρομοκρατίας.

5. Η ΕΕ αναπτύσσει προνοητική, συνολική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία χρησιμεύει και ως κοινό πλαίσιο για τις επί μέρους ενέργειες των κρατών μελών. Ως μέρος της ως άνω προσέγγισης, και προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα έγκαιρης δράσης, η Προεδρία, με τη βοήθεια του Γενικού Γραμματέα/Ύπατου Εκπρόσωπου και της Επιτροπής, θα εξακολουθήσει να εκπονεί κατ' έτος επισκόπηση αποβλέπουσα στον εντοπισμό και την παρακολούθηση ενδεχόμενων ένοπλων συγκρούσεων, παρουσιάζοντας παράλληλα τις αναγκαίες επιλογές πολιτικής για την πρόληψη της έκρηξης ή της αναζωπύρωσής τους.

Άρθρο 2

Η πολιτική της ΕΕ εστιάζεται στη, μέσω έγκαιρης δράσης, πρόληψη της έκρηξης και της εξάπλωσης βίαιων συγκρούσεων, καθώς και στην πρόληψη της αναζωπύρωσης βίαιων συγκρούσεων. Εν προκειμένω, η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλύπτει:

— την πρόληψη συγκρούσεων, μέσω της αντιμετώπισης των βαθύτερων διαρθρωτικών αιτίων με παράλληλη στόχευση των αφορμών -παραγόντων πυροδότησης- της βίαιης σύγκρουσης,

— τη διαχείριση των κρίσεων μέσω της αντιμετώπισης συγκρούσεων που βρίσκονται σε έξαρση, και της υποστήριξης των προσπαθειών για τερματισμό της βίας, με χρήση όλων των δυνατών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής και έμπρακτης υποστήριξης περιφερειακών και υποπεριφερειακών πρωτοβουλιών για την επίτευξη και υποστήριξη συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός μεταξύ όλων των εμπλεκομένων μερών και, κατά περίπτωση, για τη διεξαγωγή επιχείρησης διαχείρισης κρίσεων,

— την οικοδόμηση της ειρήνης, μέσω της υποστήριξης πρωτοβουλιών για τη συγκράτηση βίαιων συγκρούσεων, καθώς και την προετοιμασία και τη διατήρηση ειρηνικών λύσεων των συγκρούσεων αυτών,

— την ανασυγκρότηση μέσω της υποστήριξης της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ανασύστασης κοινωνιών και κρατών μετά τη σύγκρουση, ώστε να προλαμβάνεται η εκ νέου κλιμάκωση της βίας και να προωθείται η βιώσιμη ειρήνη.

Άρθρο 3

Προκειμένου να συμβάλλει με τον καλύτερο τρόπο στη διαχείριση των κρίσεων, και να ανταποκριθεί στις υφιστάμενες κρίσεις, η ΕΕ λαμβάνει υπόψη της τα ακόλουθα:

— ανάπτυξη των διεθνών νομικών συστημάτων, των μηχανισμών επίλυσης των διαφορών, και των διακανονισμών συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο, ιδίως δε, τη δημιουργία του Συμβουλίου Ειρήνης και Ασφάλειας της ΑΕ τον Ιούνιο του 2004,

— οικοδόμηση θεσμών, μέσω της επαύξησης της αποτελεσματικότητας των αφρικανικών εθνικών θεσμών στους τομείς της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων και όσον αφορά αντιτρομοκρατικές δραστηριότητες, καθώς και του προσδιορισμού ειδικών δράσεων βοήθειας προς τις αφρικανικές χώρες ώστε να υλοποιούν τις δεσμεύσεις τους σύμφωνα με τις υφιστάμενες διεθνείς πράξεις σε όλους τους σχετικούς τομείς, περιλαμβανομένης της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και του παράνομου εμπορίου,

— υποστήριξη της επικύρωσης και της πλήρους εφαρμογής του καταστατικού της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση εθνικών θεσμών για την καταπολέμηση της ατιμωρησίας. Αυτό περιλαμβάνει και την ενίσχυση των δικαστικών θεσμών, που έχουν εν προκειμένω σημαντικό συμπληρωματικό ρόλο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στα εγκλήματα πολέμου που περιλαμβάνονται στο καταστατικό της Ρώμης για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, όπως η στράτευση ή στρατολόγηση παιδιών, η οποία έχει σοβαρό αντίκτυπο στις σπαρασσόμενες από συγκρούσεις χώρες.

Άρθρο 4

1. Η ΕΕ θα επιδιώξει να αυξήσει την υποστήριξή της προς τους περιφερειακούς διακανονισμούς και τις προσπάθειες για πρόληψη των συγκρούσεων μέσω της ενίσχυσης της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και του κράτους δικαίου, της εκπαίδευσης στον τομέα της πρόληψης συγκρούσεων, της οικοδόμησης των ικανοτήτων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, πολιτικές και οικονομικές αναλύσεις, συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, δεξιότητες διαπραγμάτευσης/-διαμεσολάβησης, της βελτίωσης των διεθνών μηχανισμών επιβολής και εκτέλεσης κυρώσεων, της ανάπτυξης μηχανισμών αντιμετώπισης οικονομικών παραγόντων που τροφοδοτούν τη δημιουργία συγκρούσεων και της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ των ίδιων των περιφερειακών οργανισμών καθώς και με άλλους τοπικούς εθνικούς και περιφερειακούς μη κρατικούς παράγοντες και άλλα μέλη της διεθνούς κοινότητας. Οι προσπάθειες υποστήριξης περιφερειακών και υποπεριφερειακών οργανισμών στον τομέα της πρόληψης συγκρούσεων θα συντονίζονται με προσοχή από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, ώστε να αναπτύσσονται κοινές πρωτοβουλίες και συνεργίες, μεταξύ άλλων και με κοινό προγραμματισμό όποτε αυτό ενδείκνυται.

2. Η υποστήριξη της ΕΕ προς την ΑΕ και η συνεργασία της με αυτήν στον τομέα της πρόληψης, διαχείρισης και επίλυσης των συγκρούσεων συνεχίζεται με σκοπό την ανάπτυξη μακροπρόθεσμης εταιρικής σχέσης, ιδίως στο πλαίσιο της συνέχειας που δίδεται στη σύνοδο Κορυφής του Καΐρου.

Άρθρο 5

Η ΕΕ επιδιώκει:

— την καλύτερη ένταξη των προοπτικών πρόληψης των συγκρούσεων στα πλαίσια της κοινοτικής αναπτυξιακής και εμπορικής πολιτικής και των συναφών στρατηγικών για τις επί μέρους χώρες και περιφέρειες,

— την εισαγωγή, όπου ενδείκνυται, δεικτών σύγκρουσης και εργαλείων για την αξιολόγηση της επίδρασης της ειρήνης και των συγκρούσεων, στην αναπτυξιακή και εμπορική συνεργασία προκειμένου, αφενός, να μετριάζεται ο κίνδυνος να καταστεί η βοήθεια έναυσμα συγκρούσεων και, αφετέρου, να μεγιστοποιούνται οι θετικές της επιπτώσεις στην οικοδόμηση της ειρήνης,

— τη διασφάλιση ότι τα υλικά οφέλη διοχετεύονται ομαλά στο σύνολο του πληθυσμού,

— τη βελτίωση του συντονισμού των προσπαθειών της Κοινότητας και των κρατών μελών της στον τομέα αυτόν,

— τη βελτίωση της αναπτυξιακής και εμπορικής συνεργασίας με περιφερειακούς, υποπεριφερειακούς και τοπικούς παράγοντες, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνεκτικότητα μεταξύ των πρωτοβουλιών και να υποστηρίζονται οι αφρικανικές δραστηριότητες,

— το συντονισμό των προσπαθειών της με τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Άρθρο 6

1. Η ΕΕ υποστηρίζει, μακροπρόθεσμα, την ενίσχυση των αφρικανικών δυνατοτήτων για επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης, σε περιφερειακό, υποπεριφερειακό και διμερές επίπεδο, καθώς και την ικανότητα των αφρικανικών κρατών να συμβάλλουν στην περιφερειακή ολοκλήρωση, ειρήνη, ασφάλεια και ανάπτυξη. Ανεξάρτητα από αυτή την ενίσχυση ικανοτήτων, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εξακολουθούν, κατά περίπτωση, να εξετάζουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης των δικών τους επιχειρησιακών μέσων για την πρόληψη συγκρούσεων και τη διαχείριση κρίσεων στην Αφρική, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και σε στενή συνεργασία με τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν τα Ηνωμένα Έθνη στην περιοχή. Κατά την εξέταση αυτή, λαμβάνεται υπόψη το πεδίο δυνατοτήτων που αναπτύσσεται δυνάμει των δυνατοτήτων διαχείρισης κρίσεων της ΕΕ, περιλαμβανομένης της αποστολής μη στρατιωτικού προσωπικού για πλέον μακροπρόθεσμη ανταπόκριση στην οικοδόμηση της ειρήνης.

2. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικές με κάθε δράση που αναλαμβάνεται προς υποστήριξη των αφρικανικών δυνατοτήτων για επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης, με σκοπό τη βελτίωση του συντονισμού και την ανάπτυξη συνεργιών. Οι πληροφορίες αυτές θα συνοψίζονται στην ετήσια επανεξέταση της παρούσας κοινής θέσης, που προβλέπεται από το άρθρο 14.

3. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα αποδίδουν υψηλή προτεραιότητα σε στρατηγικές και αξιολόγηση των κινδύνων ανά χώρα και περιοχή. Οι ανά χώρα στρατηγικές μπορούν να αναπτυχθούν με τη χρήση τυποποιημένων δεικτών και τη βοήθεια ομάδων εμπειρογνωμόνων. Η αξιολόγηση των κινδύνων και οι στρατηγικές ανά χώρα σκόπιμο είναι να χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την εντόπια εμπειρογνωμοσύνη, μεταξύ άλλων τις πληροφορίες από τοπικούς ειδικούς καταρτισμένους στους τομείς της έγκαιρης προειδοποίησης και της εκτίμησης των κινδύνων.

4. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή επιδιώκουν τον καλύτερο συντονισμό των διμερών δράσεων προς υποστήριξη της ΑΕ και των αφρικανικών υποπεριφερειακών οργανώσεων, ειδικότερα της Οικονομικής Κοινότητας των Δυτικοαφρικανικών Κρατών, της Αναπτυξιακής Κοινότητας Μεσημβρινής Αφρικής και της Διακυβερνητικής Αρχής για την Ανάπτυξη, της Οικονομικής Κοινότητας των Κρατών της Κεντρικής Αφρικής και της Οικονομικής και Νομισματικής Κοινότητας της Κεντρικής Αφρικής, όσον αφορά τις αφρικανικές δυνατότητες για επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης.

5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή καλούν συστηματικά αλλήλους ή την Προεδρία, ανάλογα με την περίπτωση, να συμμετάσχουν στις ασκήσεις ή τα σεμινάρια που διοργανώνουν με σκοπό την ενίσχυση των αφρικανικών δυνατοτήτων διατήρησης της ειρήνης.

6. Επιδιώκονται ο συντονισμός και οι ανταλλαγές ως προς δραστηριότητες ενίσχυσης με ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη, κυρίως με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τον Καναδά, τη Νορβηγία και την Ιαπωνία, στο πλαίσιο, ιδίως, του πολιτικού διαλόγου με τις χώρες αυτές.

7. Η ΕΕ προσπαθεί να βελτιώσει περαιτέρω το συντονισμό της με τον ΟΗΕ, και ιδίως με την Υπηρεσία Επιχειρήσεων για τη Διατήρηση της Ειρήνης (DPKO), σχετικά με κάθε δραστηριότητα που αποσκοπεί στην ενίσχυση των αφρικανικών δυνατοτήτων για επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης.

8. Η ΕΕ ερευνά αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο θα συντονίζει καλύτερα τις προσπάθειες στους τομείς της εκπαίδευσης και των ασκήσεων.

9. Η ΕΕ θα εξετάζει κατά περίπτωση και εν ευθέτω χρόνω το ενδεχόμενο να οργανώνει, όταν υπάρχει προστιθέμενη αξία, δικά της προγράμματα ενίσχυσης των ικανοτήτων, κατ' ιδίαν ή μαζί με προγράμματα που έχουν μεμονωμένα κράτη μέλη. Η δράση αυτή μπορεί να κυμαίνεται από μικρής κλίμακας αποστολές παρατήρησης από αφρικανικούς οργανισμούς κατά τη διάρκεια ασκήσεων διατήρησης της ειρήνης της ΕΕ, μέχρι συνολικότερα προγράμματα εκπαίδευσης.

Άρθρο 7

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να ασκούν περιοριστική πολιτική όσον αφορά τις εξαγωγές όπλων, τηρώντας πλήρως τον κώδικα συμπεριφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εξαγωγές όπλων. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, αναγνωρίζοντας ότι η διαθεσιμότητα και η συσσώρευση όπλων που υπερβαίνει τις θεμιτές ανάγκες ασφάλειας, μπορεί να αποτελέσει παράγοντα αστάθειας, και ότι η κάμψη του παράνομου εμπορίου όπλων συμβάλλει σημαντικά στη χαλάρωση των εντάσεων και στις διαδικασίες συμφιλίωσης:

— συνεργάζονται για την προώθηση της παγκόσμιας τήρησης των απαγορεύσεων εξαγωγής όπλων και άλλων συναφών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και υποστηρίζουν πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων αυτών,

— εξακολουθούν να υποστηρίζουν και να σέβονται ενεργά τις περιφερειακές πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην πρόληψη και την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου όπλων,

— συνεργάζονται ενθαρρύνοντας τις συνδεδεμένες χώρες να ευθυγραμμιστούν προς τις αρχές που υιοθετεί και τα μέτρα που λαμβάνει η ΕΕ. Επί πλέον, η ΕΕ εξετάζει την παροχή υποστήριξης σε αφρικανικές προσπάθειες για τη βελτίωση του ελέγχου της κατασκευής, των εισαγωγών και των εξαγωγών όπλων, για τον έλεγχο ή την εξάλειψη των πλεονασμάτων μικρών όπλων, καθώς και για την αντιμετώπιση προβλημάτων που συνδέονται με τα φορητά όπλα, σύμφωνα με την κοινή δράση 2002/589/ΚΕΠΠΑ, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της αποσταθεροποιητικής συσσώρευσης και διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού [1],

— εξακολουθούν να υποστηρίζουν το πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού κάθε μορφής, καθώς και τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το πρωτόκολλο για την καταπολέμηση της λαθραίας κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, πυρομαχικών και άλλων σχετικών υλικών, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των ΗΕ για την καταπολέμηση του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών την 31η Μαΐου 2001.

Άρθρο 8

1. Η ΕΕ:

— επιδιώκει την αντιμετώπιση οικονομικών παραγόντων που τροφοδοτούν συγκρούσεις,

— επιδιώκει να προωθήσει περαιτέρω την ένταξη της Αφρικής στην παγκόσμια οικονομία, και να υποστηρίξει την δίκαιη πρόσβαση όλων των κοινωνιών στα οφέλη και τις δυνατότητες που αυτή παρέχει,

— υποστηρίζει την οικονομική και πολιτική συνεργασία, όπως τους περιφερειακούς διακανονισμούς σταθεροποίησης, για την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των μερών και των μέτρων οικοδόμησης της ειρήνης μετά τη σύγκρουση,

— προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι τα μέτρα ολοκλήρωσης του περιφερειακού εμπορίου, εντός πλαισίου πολιτικής που θα περιλαμβάνει μηχανισμούς ασφαλείας για τις ευάλωτες ομάδες, υποστηρίζουν την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων.

2. Η ΕΕ επίσης:

— συνεργάζεται για την προαγωγή της παγκόσμιας τήρησης των απαγορεύσεων εξαγωγών που συνδέονται με την παράνομη εκμετάλλευση και το λαθρεμπόριο αγαθών μεγάλης αξίας, καθώς και των άλλων συναφών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, και υποστηρίζει πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων αυτού του είδους,

— επιδιώκει ενεργά την εξεύρεση μέσων για την εξάλειψη της παράνομης εκμετάλλευσης φυσικών πόρων, η οποία συμβάλλει στην έκρηξη, την κλιμάκωση και τη συνέχιση των βίαιων συγκρούσεων,

— όταν ενδείκνυται, χρησιμοποιεί περιοριστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και χρηματικών κυρώσεων κατά παραγόντων που αποκομίζουν όφελος από τις βίαιες συγκρούσεις και τις επιδεινώνουν. Εν προκειμένω, πρέπει να μελετηθεί περισσότερο ο (θετικός ή αρνητικός) ρόλος του ιδιωτικού τομέα όσον αφορά την πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων.

[1] ΕΕ L 191 της 19.7.2002, σ. 1.

Άρθρο 9

Καθ' όλη τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων του κύκλου της σύγκρουσης, η ΕΕ:

— αξιολογεί το σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι «μη κρατικοί παράγοντες» είτε τροφοδοτώντας τις συγκρούσεις, είτε βοηθώντας στην επίλυση ή την πρόληψή τους. Ούτως ή άλλως, πρέπει να συνυπολογίζεται ο ρόλος τους και να εκτιμάται η ενδεχόμενη θετική συμβολή τους,

— ενθαρρύνει την εφαρμογή της απόφασης 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, διασφαλίζοντας ότι η προβληματική της διάστασης του φύλου διαπνέει τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων της σύγκρουσης, των αναγκών των διαφόρων συντελεστών της σύγκρουσης και το επίπεδο και τη φύση της συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων για την πρόληψη, τη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων, περιλαμβανομένων των ειρηνευτικών διαδικασιών και των διαπραγματεύσεων,

— ασχολείται με το θέμα των βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της ένοπλης σύγκρουσης στα παιδιά, κατά τρόπο ουσιαστικό και συνολικό, χρησιμοποιώντας την ποικιλία των μέσων που διαθέτει, και αξιοποιώντας δραστηριότητες του παρελθόντος και του παρόντος, σύμφωνα με τις αποφάσεις 1460 και 1539 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις. Προσπαθεί επίσης να επηρεάσει παράγοντες τρίτων χωρών (τόσο κυβερνήσεις όσο και μη κρατικούς παράγοντες περιλαμβανομένων των ένοπλων ομάδων) ώστε να λαμβάνουν ουσιαστικά μέτρα για την προστασία των παιδιών που πλήττονται από τις ένοπλες συρράξεις.

Άρθρο 10

Η ΕΕ αναγνωρίζοντας ότι απαιτείται να διατηρείται η προσοχή σε μια σύγκρουση, ακόμη και όταν έχει μειωθεί η έντασή της, και προκειμένου να συμβάλλει σε μια πιο συγκροτημένη και συστηματική προσέγγιση των μεταπολεμικών καταστάσεων στην Αφρική:

— αναπτύσσει και οργανώνει τις ικανότητές της να υποστηρίζει μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ασφάλειας, εντός του πλαισίου των δημοκρατικών αρχών, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, ιδίως σε χώρες που βρίσκονται υπό μετάβαση από την βίαιη σύγκρουση στη βιώσιμη ειρήνη,

— συνεχίζει και παγιώνει την υποστήριξή της για αντιμετώπιση των προβλημάτων της αποσταθεροποιητικής συσσώρευσης και της ανεξέλεγκτης διάδοσης μικρών όπλων,

— ενισχύει την υποστήριξή της προς τον αφοπλισμό και τη βιώσιμη επανένταξη των αποστρατευόμενων πρώην μαχίμων, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες ανάλογα με το φύλο και στις ανάγκες των παιδιών που επιστρατεύθηκαν σε στρατιωτικές δραστηριότητες,

— αυξάνει τη βοήθειά της για την άρση των υφισταμένων ναρκοπεδίων, και επίσης προωθεί τη συνειδητοποίηση του προβλήματος και ενθαρρύνει και υποστηρίζει την ανάπτυξη των ικανοτήτων των Αφρικανών προς άρση των ναρκοπεδίων,

— εξακολουθεί να υποστηρίζει δράσεις με στόχο τη διευκόλυνση της επανένταξης των ξεριζωμένων πληθυσμών μετά τη σύγκρουση, λαμβάνοντας υπόψη της τις κατευθυντήριες αρχές για την εκτόπιση ατόμων στο εσωτερικό, του εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα των ΗΕ,

— ενθαρρύνει τη συμφιλίωση και υποστηρίζει την απαραίτητη ανασυγκρότηση των χωρών που εξέρχονται από βίαιες συγκρούσεις, προκειμένου να εφαρμόσουν εκ νέου πολιτικές μακροπρόθεσμης ανάπτυξης,

— σύμφωνα με την κοινή θέση 2003/444/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2003, για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο [1], κατά τη διεξαγωγή του πολιτικού της διαλόγου με τους αφρικανούς εταίρους της, επαναλαμβάνει την ακλόνητη δέσμευσή της υπέρ του Διεθνούς Ποινικού δικαστηρίου και τη θέση της όσον αφορά τις διμερείς συμφωνίες μη παράδοσης που προτείνουν οι ΗΠΑ.

Άρθρο 11

Η ΕΕ θα αξιολογεί πιθανές συνεργασίες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο στον τομέα αυτό, εισηγούμενη οδούς προς διερεύνηση, μέσα από ένα ευρύ φάσμα μέσων, για την αντιμετώπιση του προβλήματος της σχέσης ανάμεσα στη ριζοσπαστικοποίηση θρησκευτικών ομάδων και τη ροπή τους στη στράτευση σε τρομοκρατικές οργανώσεις, από την άποψη της πρόληψης των συγκρούσεων και της οικοδόμησης της ειρήνης. Εν προκειμένω, η ΕΕ θα λάβει υπόψη της την κοινή δήλωση για την τρομοκρατία που ενέκρινε η υπουργική διάσκεψη ΕΕ-Αφρικής στις Βρυξέλλες (11 Οκτωβρίου 2001), καθώς και την κοινή δήλωση για την τρομοκρατία που ενέκρινε η υπουργική διάσκεψη ΕΕ-Αφρικής στο Ουαγκαντούγκου (28 Νοεμβρίου 2002).

Άρθρο 12

Η ΕΕ μεριμνά ώστε η αντιμετώπιση του HIV/AIDS να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των στρατηγικών της για την πρόληψη και την αποκλιμάκωση των συγκρούσεων. Ο διάλογος για το θέμα αυτό με την Αφρικανική Ένωση, βασισμένος στην αρχή της ιδίας ευθύνης των αφρικανικών χωρών, θα πρέπει να εντατικοποιηθεί. Εν προκειμένω, η βοήθεια προς επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης θα πρέπει να διασφαλίζει στοιχεία ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την πρόληψη του HIV/AIDS, σύμφωνα με την απόφαση 1308 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ για το HIV/AIDS και τις διεθνείς επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης.

[1] ΕΕ L 150 της 18.6.2003, σ. 67.

Άρθρο 13

Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή προτίθεται να κατευθύνει τη δράση της προς την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της παρούσας κοινής θέσης, όταν ενδείκνυται και με τα κατάλληλα κοινοτικά μέτρα.

Άρθρο 14

Η παρούσα κοινή θέση και η εφαρμογή της επανεξετάζονται κατ' έτος και τροποποιούνται ως ενδείκνυται, βάσει έκθεσης που εκπονεί η Προεδρία σε συνεργασία με τον Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή.

Άρθρο 15

Η κοινή θέση 2004/85/ΚΕΠΠΑ καταργείται.

Άρθρο 16

Η παρούσα κοινή θέση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία που υιοθετείται.

Άρθρο 17

Η παρούσα κοινή θέση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λουξεμβούργο, 12 Απριλίου 2005.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J.-C. JUNCKER